

Причини злочинності, безумовно, є однією з найгостріших проблем на стику таких наук як кримінологія, кримінальне право, криміналістика, психологія й інших наук. В умовах загострення соціально-економічних і політичних процесів у країні, зростання числа зареєстрованих злочинів, занепаду моральних цінностей, нівелювання морально-етичних норм вивчення причин злочинності стає більш ніж актуальним. У цілому сукупність цих умов націлюють науку й наявну кримінально-правову практику на широке й всебічне дослідження причин злочинності

Успішна соціалізація в процесі розвитку й становлення особистості визначається наявністю досить міцних соціальних гальм і внутрішнього контролю.

Н. Борисенко

Науковий керівник - к.психол.н., доц. З. О. Романець

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ГІПНОЗУ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Гіпноз або **Навіювання** (грец. - *сон*) - тимчасовий стан свідомості, що характеризується звуженням її обсягу і різким фокусуванням на утриманні навіювання, що пов'язано зі зміною функції індивідуального контролю і самосвідомості. Вперше гіпноз був введений в XIX ст. доктором Джемсом Бредом.

Якщо в класичній медицині крайнім засобом є хірургія, то в психологічній діяльності таким засобом може вважатися гіпноз. Його пряма властивість - проникнення в людську психіку, свідомість, підсвідомість, та зміни у них. Звісно, зміни можуть бути як і в хорошу сторону, так і в погану. Проте використання гіпнозу в маніпуляторних та негативних цілях, без відомості людини є забороненими законом.

Довгий час гіпноз не визнавався медициною, хоча був відомий з древніх віків, ще єгипетські жреці використовували його для лікування хворих, та в середньовіччя гіпноз був прив'язаний до чорної магії, його використання було суворо заборонено, а самих гіпнотизерів переслідували і карали і лише в XX ст. він був визнаний як окрема наука. За допомогою гіпнозу на даний час лікують стан депресії, психічні та психосоматичні захворювання, неврози, фобії, ожиріння, різні залежності та деякі фізичні хвороби, тощо.

Класифікація видів гіпнозу. Видами гіпнозу є наступні:

а) класичний гіпноз, б) гіпноз Еріксона, в) регресивний гіпноз, г) самогіпноз, д) НЛП. А тепер детальніше.

А). Класичний (директивний) гіпноз - базується на зміні стану свідомості (ні сон ні активність, швидше дуже глибокий транс) в якому гіпнотерапевт має явно домінуючу роль і дає прямі (директивні) установки та навіювання, а клієнт повністю від нього залежить.

Б). Гіпноз Еріксона - розроблений Мілтоном Еріксоном. Його відмінність від класичного полягає в тому, що гіпнотерапевт не має домінуючої ролі над клієнтом, не дає прямих наказів-установок, а сам сеанс виглядає швидше як дружня бесіда. І для клієнта часто залишається непомітним те що йому щось навіюють.

Методи введення в гіпноз Еріксона: - метод трюїзмів, метод інтелектуального заплутування а також методи в яких ведеться нейтральна дружня бесіда в ході якої з контексту випливають установки які клієнт сприймає природно.

В). Регресивний гіпноз - це метод, за допомогою якого людина, занурена в глибокий гіпнотичний транс, здатна зазирнути в далеке минуле і розповісти про нього. За допомогою регресивної терапії сьогодні виліковуються багато застарілих психічних і навіть фізичних травм з минулого.

Г). Самогіпноз – це гіпноз, який відбувається без участі іншої людини (гіпнотерапевт, гіпнотизера). Самогіпноз - результат особистої практики, мета якої - увійти в стан аутогенного занурення. Самогіпноз дозволяє програмувати власний мозок, або інакше кажучи, саморегулювати початково мимовільні вегетативні і соматичні функції нашого організму. Візуалізуючи, тобто візуально розмірковуючи в особливому стані свідомості, людина отримує можливість керувати перебігом фізіологічних процесів, впливати на психічні і соматичні функції свого організму.

Д). НЛП – нейро-лінгвістичне програмування - це наука і мистецтво про досконалість. Головне завдання НЛП – це розкриття людського потенціалу і вихід за межі можливого. Засновниками НЛП вважають Р. Бендлера та його учня Д. Грюндера. НЛП застосовується для лікування фобій, соматичних захворювань подолання неприємних звичок, таких як алкоголізм, паління. Застосування НЛП дозволяє підвищити рівень продуктивності в різних інтеракціях - між подружжям, в організації, т. ін. НЛП широко використовується як окрема НЛП терапія, хоча своїми витокami йде від еріксоніанського гіпнозу, а також у психотерапії, за своїми принципами, є досить схожою до гіпнозу М. Еріксона.

Отже, можна провести певного роду паралель еволюції гіпнотерапії та гіпнотичних наук від давніх часів до сьогодення.

Першим є класичний гіпноз (використовувався жрецьями, шаманами та волхвами), самогіпноз (був характерним вже на початку н е так як глибокі медитації мають багато з ним спільного, використовується для налаштування власної психіки та свідомості у певне русло).

Майже в один і той самий проміжок часу 50pp XX ст. паралельно з'явився гіпноз Еріксона і регресивний гіпноз. З гіпнозу Еріксона згодом розвинулось НЛП. Тут ми бачимо пов'язаність усіх раніше описаних методів. І НЛП і гіпноз працює зі свідомістю і підсвідомістю людини. Кожен із цих методів є окремим і використовується в залежності від потреб клієнта.

М. Данилюк

Науковий керівник - к. психол. н. , доц. З. О. Романець

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

Підлітковий вік охоплює період розвитку дитини від 11 до 15 років. Його називають перехідним, тому що відбувається перехід від дитинства до юності в фізичному, психічному і соціальному аспектах. Він є органічним

продовженням молодшого шкільного віку і водночас відрізняється від нього.

Анатомо-фізіологічні особливості.

Фізичний розвиток підлітків характеризується великою інтенсивністю, нерівномірністю та ускладненнями, пов'язаними зі статевим дозріванням.

Досконалішими стають гальмівні процеси, формуються нові динамічні стереотипи, які стають основою навичок, звичок, рис характеру. Інтенсивний розвиток вищої нервової діяльності. Але у вищій нервовій діяльності спостерігаються і деякі суперечності, що проявляються у поведінці підлітків, підвищеній збуджуваності, нестійкості настрою.

Розвиток психіки і пізнавальної діяльності.

Підлітковий вік характеризується значним розвитком психіки, пізнавальних процесів. Навчання залишається основним видом діяльності, проте зазнає значних змін в організації, змісті.

Удосконалюється сприйняття, стаючи більш плановим, різнобічним, але не досягає ще повного розвитку. На нього впливає не лише характер об'єкта, що сприймається, але й емоційний стан підлітка.

Зазнає якісних змін мотивація навчання. Для підлітків характерним є прагнення виховувати в собі здатність бути уважними, елементи самоконтролю й саморегуляції.

Розширюються і поглиблюються пізнавальні інтереси учнів, більш вибірково стає інтерес до навчальних предметів.

Формування особистості.

Підлітковий вік — період переходу від дитинства до дорослості, інтенсивного становлення почуттів і волі, спрямованості, готовності жити і діяти так, як живуть і діють дорослі.

Підліток усвідомлює себе дорослою особою.

Психічному його розвитку властиво багато суперечностей. Підліток є ще дитиною, і вже — не дитина, має деякі риси дорослого, але — ще не дорослий.

Самооцінка набуває не меншого значення, ніж оцінювання його дорослими. Прагнення розібратися в собі та своїх особливостях, бажання порівняти Цей віковий період відрізняється бурхливим перебігом емоцій, раптовими змінами емоційних станів, переживань, У динаміці емоцій виявляються стосунки підлітка з близькими людьми, колективом, успіхи в діяльності.

Моральні якості пов'язані з вольовими. Але підліток не завжди правильно розуміє, в чому саме полягає сила волі. Часом упертість, за допомогою якої він нерозумно домагається здійснення своїх недоцільних бажань, вважається ним позитивною вольовою якістю. Колектив має важливе значення у формуванні особистості підлітка. Однією з найхарактерніших його рис є прагнення до самоствердження. Бажання зайняти своє місце в колективі, бути лідером, помітним або малопомітним виконавцем, активним або пасивним, діяти заради колективу або заради себе є виявом внутрішніх, недостатньо усвідомлених позицій дитини. Але в процесі їх прояву, оцінювання колективом підліток під впливом колективної думки починає усвідомлювати свої устремління, домагання, вчинки і місце в колективі, стає суб'єктом виховання.

Особливого значення набувають дружба і товаришування, які стають активними, набирають нових форм: просто товариші, близький товариш, друг.

Важливим фактором формування особистості підлітка є дружні взаємини з батьками. У цьому віці втрачають своє значення «керування» і «підкорення», категоричне наслідування авторитету. І це природно, адже підліток є вже напівдорослою людиною, має власні оцінні судження, вміє їх обстоювати і доводити. Дружба між батьками і дітьми — один із каналів виховного впливу на дитину. Тільки дружні взаємини викликають підлітка